

Praha 1. 6. 2011

16

Domácí zdravotní péče v České republice v roce 2010

Home care in the Czech Republic in 2010

Souhrn

Ke konci roku 2010 poskytovalo v České republice služby domácí zdravotní péče 464 pracovišť s více než 3 tis. odbornými zdravotnickými pracovníky. Služeb domácí péče využilo 143 tis. pacientů, z nich 79 % ve věku 65 let a více. V průběhu roku uskutečnili pracovníci domácí zdravotní péče celkem 5,7 mil. návštěv u pacientů, což představovalo v průměru 40 návštěv na 1 pacienta. Celkem bylo provedeno 11,4 milionu výkonů, z nichž 92 % bylo hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Summary

Home care was provided by 464 facilities with more than 3 thousands health professional workers in the CR at the end of 2010. Services of home care were utilized by 143 ths. clients, of them 79 % were of age 65 years or older. The service performed over 5.7 million visits of clients' homes, on the average 40 visits per 1 client. In total 11.4 million procedures were performed of them 92 % reimbursed from public health insurance.

Domácí péčí je zdravotní péče poskytovaná pacientům na základě doporučení registrujícího praktického lékaře, registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo ošetřujícího lékaře při hospitalizaci v jejich vlastním sociálním prostředí. Domácí péče je zaměřena zejména na udržení a podporu zdraví, navrácení zdraví a rozvoj soběstačnosti, zmírňování utrpení nevyléčitelně nemocného člověka a zajištění klidného umírání a smrti.¹

Síť pracovišť domácí zdravotní péče začala být v České republice budována po roce 1990. Přibližně od r. 2005 lze pozorovat stabilizaci sítě i rozsahu činnosti domácí zdravotní péče. Mezi jednotlivými kraji však stále existují výrazné rozdíly v kapacitách i činnosti pracovišť domácí zdravotní péče.

K 31. 12. 2010 bylo v České republice zaregistrováno 464 oddělení a pracovišť domácí zdravotní péče (DZP), což bylo o 9 méně než v předchozím roce. Ve $\frac{3}{4}$ pracovišť byla dostupnost DZP nepřetržitá. Přes 90 % pracovišť uvedlo, že byla ve smluvním vztahu se zdravotní pojišťovnou.

Služby domácí zdravotní péče zajišťovaly v celé České republice ke konci roku 2010 více než tři tisíce odborných pracovníků ve zdravotnictví (fyzické osoby), především všeobecné sestry. V přepočtených počtech (včetně smluvních pracovníků) to představovalo 57,1 fyzioterapeutů, 2 351,8 ZPBD² (z nich 1 067,8 všeobecných sester se

¹ Definice domácí péče převzatá z materiálu Ministerstva zdravotnictví „Koncepte domácí péče“.

² Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí podle zákona č. 96, § 5 až § 21a (v případě domácí zdravotní péče se jedná téměř výhradně o § 5 - všeobecné sestry).

specializací a 22,2 zdravotně sociálních pracovníků), 223,0 ostatních odborných pracovníků a dále 21,6 dobrovolných spolupracovníků DZP.

Služeb domácí zdravotní péče využilo v roce 2010 více než 143 tisíc pacientů, což představovalo pokles o 1 % oproti předchozímu roku. Ve věku 0–19 let to bylo 656 osob (méně než 1 % ze všech pacientů), ve věku 20–64 let 28 952 osob (cca 20 %) a ve věku 65 let a více pak 113 815 osob (více než 79 %). Ženy tvořily necelé 2/3 pacientů DZP. Praktickým lékařem byla domácí zdravotní péče indikována u více než 148 tisíc pacientů a ošetřujícím lékařem při ukončení hospitalizace u zhruba 29 tisíc pacientů³.

V České republice připadalo v průměru cca 70 pacientů DZP ve věku 65 let a více na 1 000 obyvatel ve stejném věku. Nejvyšší je tento poměr v Pardubickém a Královéhradeckém kraji a naopak nejnižší ve Zlínském kraji (a obecně na jihovýchodě naší republiky).

Z celkového počtu pacientů DZP představoval podíl chronických pacientů 85 %, podobně jako v předchozím roce. DZP byla dále indikována v důsledku 15 996 akutních onemocnění (10% pokles oproti předchozímu roku) a v 11 839 případech pooperačních stavů nebo po úrazech (2% pokles oproti předchozímu roku). Domácí hospicová péče byla poskytnuta 9 430 pacientům, což představovalo 2% pokles oproti roku 2009.

V roce 2010 uskutečnili pracovníci domácí zdravotní péče u svých pacientů celkem 5,7 milionů návštěv (zhruba stejně jako v předchozím roce), přičemž u 87 % z nich bylo pacientům provedeno pouze zdravotní ošetření. Na 1 ZPBD připadalo v průměru necelých 7 návštěv denně (v jednotlivých krajích činilo rozpětí 5–10 návštěv), na 1 pacienta pak připadalo v průměru 40 návštěv za rok (v jednotlivých krajích mezi 32–54 návštěvami).

U pacientů bylo pracovníky domácí zdravotní péče provedeno celkem 11,4 milionu výkonů (podobně jako v předchozím roce), z nichž 92 % bylo hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Z celkového počtu 875 tisíc výkonů nehrazených zdravotními pojišťovnami bylo 19 % zdravotních výkonů, ostatní výkony se týkaly sociální péče, částečně nebo plně hrazené pacientem. Více než polovina všech výkonů (53 %) pak byla provedena u imobilních pacientů.

Tato aktuální informace vychází z pravidelného ročního sběru dat v rámci programu statistických zjišťování NZIS, konkrétně z ročního výkazu o činnosti zdravotnických zařízení A (MZ) 1-01 pro obor domácí zdravotní péče. Zpravodajskými jednotkami jsou všechna ambulantní oddělení a pracoviště domácí zdravotní péče. V roce 2010 činila návratnost výkazů 98 %, což je obdobné s výsledkem v předchozích letech.

Vypracoval: Ing. Jakub Hrkal

---

³ Počet indikací může být vyšší než počet pacientů, neboť jednomu pacientovi může být domácí zdravotní péče indikována během roku vícekrát.

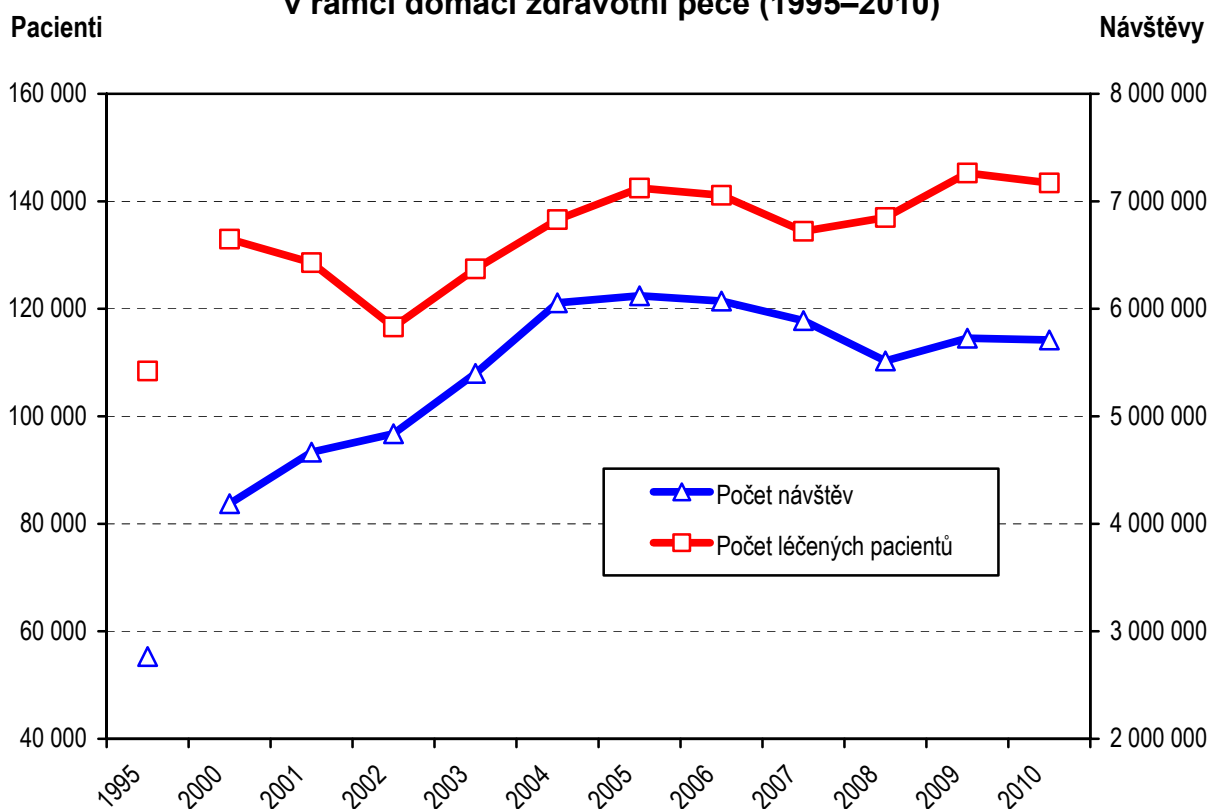
Domácí zdravotní péče v České republice v roce 2010

ČR / kraj	Průměrný přepočtený počet pracovníků			Počet návštěv		Počet výkonů	
	fyziote- rapeutů	ZPBD ¹⁾	z toho:	celkem	z toho:	hrazených ze zdravotního pojištění	nehrazených ze zdravotního pojištění
			všeobecné sestry se spec.		jen zdravotní		
Hl. m. Praha	18,5	363,7	152,6	645 510	571 859	1 476 125	22 298
Středočeský	2,3	200,4	120,1	426 390	393 126	721 257	2 346
Jihočeský	5,2	178,1	87,2	474 057	444 262	1 552 051	11 708
Plzeňský	3,8	134,7	55,0	344 857	302 633	548 089	53 578
Karlovarský	3,3	68,6	37,1	209 578	113 506	477 953	156
Ústecký	5,6	189,1	83,9	727 562	587 601	1 061 573	7 986
Liberecký	-	81,4	43,7	186 668	150 059	371 731	4 030
Královéhradecký	6,5	152,3	48,8	357 542	330 777	697 526	110 137
Pardubický	2,5	143,1	49,7	353 707	344 314	660 211	12 691
Vysočina	-	135,4	69,9	242 019	221 349	327 415	35 183
Jihomoravský	2,0	211,4	120,5	390 222	367 977	689 025	250 817
Olomoucký	5,5	164,1	47,0	372 230	342 087	538 199	86 231
Zlínský	0,0	91,2	23,7	229 959	154 976	270 658	90 664
Moravskoslezský	2,0	238,5	128,8	749 682	636 400	1 085 830	187 156
ČR	57,1	2 351,8	1 067,8	5 709 983	4 960 926	10 477 643	874 981

¹⁾ Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí podle zákona č. 96, § 5 až § 21a (v případě domácí zdravotní péče se jedná téměř výhradně o § 5 - všeobecné sestry)

ČR / kraj	Počet pacientů						
	celkem	z toho		z toho podle onemocnění či stavu			
		žen	ve věku 65 let a více	chronická onemocnění	akutní onemocnění	pooperační stavy, úrazy	domácí hospicová péče
Hl. m. Praha	17 984	11 101	15 794	16 061	1 403	1 496	1 414
Středočeský	12 071	7 643	9 588	10 313	954	1 133	346
Jihočeský	10 803	7 224	8 597	8 967	1 186	1 215	830
Plzeňský	6 474	4 296	5 272	5 692	566	641	231
Karlovarský	4 116	2 781	3 382	3 224	742	466	92
Ústecký	15 844	9 726	10 344	13 024	1 549	1 302	486
Liberecký	5 620	3 647	4 592	5 111	1 457	886	319
Královéhradecký	10 807	6 813	8 510	9 372	1 259	854	1 479
Pardubický	10 007	6 814	7 955	8 795	900	324	1 489
Vysočina	4 653	3 040	3 996	4 249	242	183	256
Jihomoravský	12 293	7 888	9 960	10 149	1 564	986	822
Olomoucký	7 341	4 780	6 018	6 285	1 045	513	547
Zlínský	4 421	2 929	3 945	4 048	309	104	105
Moravskoslezský	20 989	13 587	15 862	17 028	2 820	1 736	1 014
ČR	143 423	92 269	113 815	122 318	15 996	11 839	9 430

Vývoj počtu léčených pacientů a počtu návštěv v rámci domácí zdravotní péče (1995–2010)

Personální zajištění a pacienti domácí zdravotní péče v krajích v roce 2010

